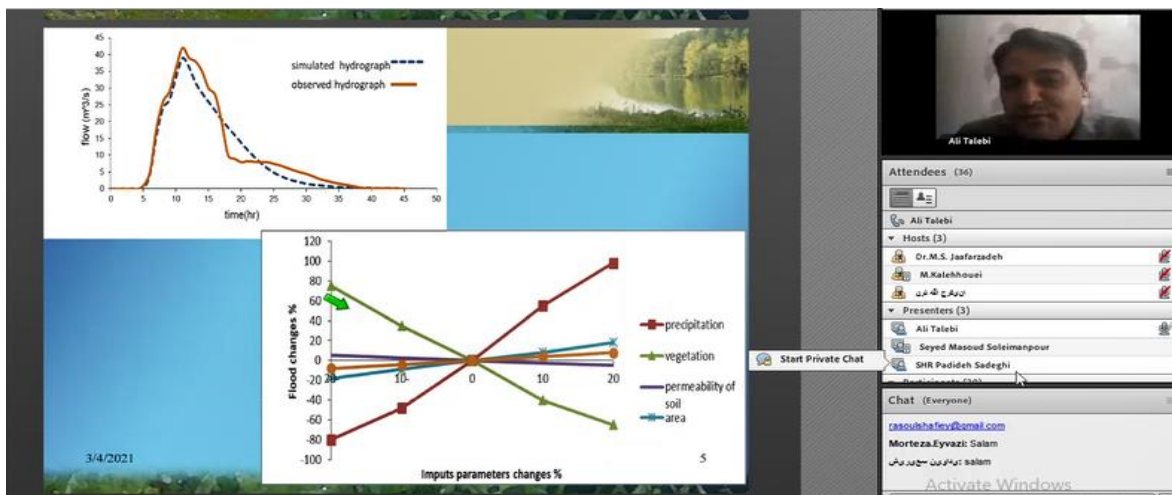

کمیته دانشجویی انجمن آبخیزداری ایران به مناسبت فرا رسیدن هفته منابع طبیعی سلسله وبینارهایی را متناسب با روزشمار هفته منابع طبیعی با همکاری انجمن علمی دانشجویی دانشگاه‌های لرستان، تربیت مدرس، یزد، کاشان، علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، محقق اردبیلی و صنعتی اصفهان از مورخ ۱۵ لغایت ۲۲ اسفندماه سال ۱۳۹۹ برگزار نموده است، که گزارش مختصر وبینارها به شرح ذیل می‌باشد:

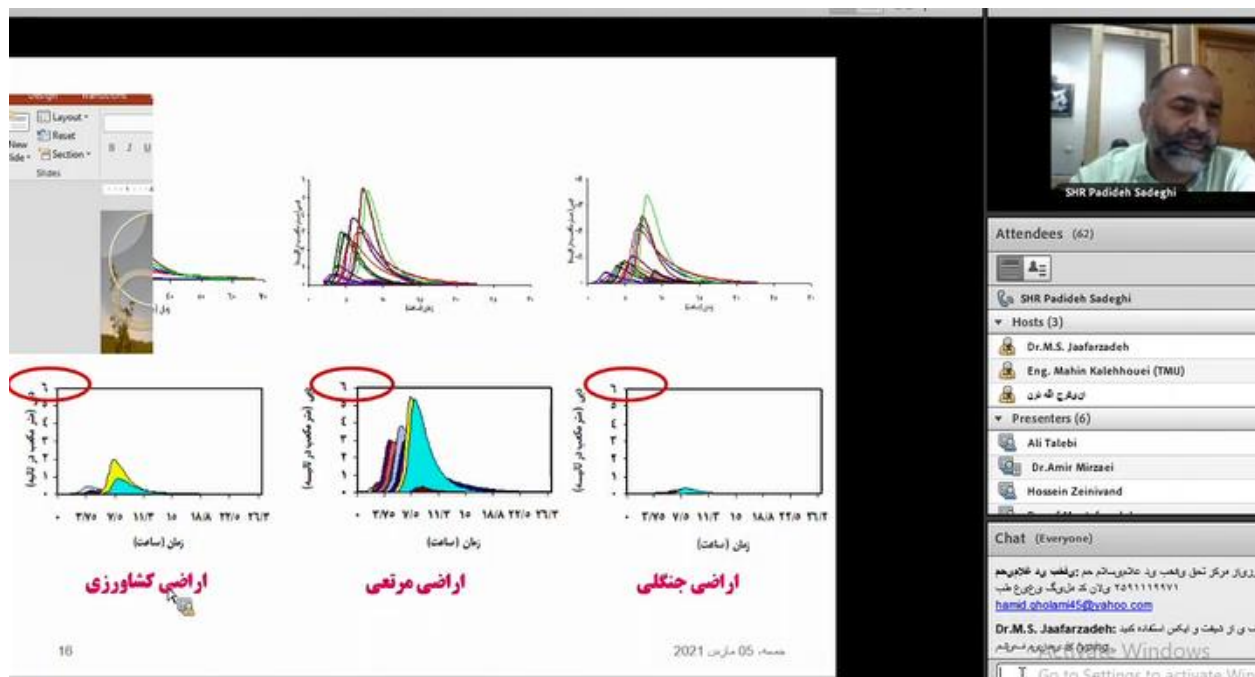
روز اول: منابع طبیعی، درختکاری و توسعه پوشش گیاهی

در مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۵ انجمن آبخیزداری ایران با همکاری انجمن دانشجویی آبخیزداری دانشگاه لرستان به مناسبت **اولین روز** هفته منابع طبیعی وبیناری تحت عنوان **"منابع طبیعی، درختکاری و توسعه پوشش گیاهی"** را برگزار کرد. در ابتدا **جناب آقای دکتر علی طالبی**، استاد دانشگاه یزد و رئیس انجمن آبخیزداری ایران با ذکر چندین نمونه از تحقیقاتی که در ارتفاعات کازرون، زاینده‌رود و نتایج چندین پایان‌نامه و رساله دکتری که انجام شده بود، به نقش و اهمیت پوشش گیاهی در جلوگیری از وقوع سیلاب و فرسایش تشدید می‌شد. در این راستا دکتر طالبی به آستانه‌ی پوشش گیاهی در یک مرتع اشاره کردند، بدین صورت که در یک مرتع آستانه پوشش گیاهی چه قدر باید باشد تا میزان رواناب و رسوب به صورت معنی‌داری کاهش یابد و این آستانه را لازم و ملزوم کاهش رواناب دانستند، یعنی اگر پوشش گیاهی از حد آستانه بیش‌تر باشد به مقدار خیلی کم رواناب، رسوب را کاهش می‌دهد مگر این که میزان پوشش گیاهی را به مقدار زیاد افزایش دهیم که اولاً لازم نیست ثانیاً مقرون به صرفه نیست. در ادامه دکتر طالبی کاشت درخت، بذرپاشی، کپه‌کاری و سایر عملیات اصلاحی مراتع را به عنوان عملیات مهم پیش‌بینی کاهش رواناب در آینده اشاره نموده و در نهایت پوشش گیاهی به میزان ۳۰-۴۰ درصد جهت کنترل رواناب و فرسایش را کافی دانستند.

در ادامه وبینار **جناب آقای دکتر سید حمیدرضا صادقی**، نائب رئیس انجمن جهانی حفاظت خاک و آب و رئیس افتخاری انجمن آبخیزداری ایران و استاد دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تربیت مدرس ارائه‌ای با عنوان "اکوهیدرولوژی و اکوهیدرولیک در آبخیزداری" را بیان فرمودند. آقای دکتر صادقی در ابتدای سخنانش به بی‌توجهی محققان در علم مدیریت منابع طبیعی به برخی از مقوله‌های چرخه‌ی آب در طبیعت که بخش مهم آن را در برمی‌گیرد مثل نفوذ، تعرق، زبری سطحی، نوع جریان و غیره اشاره کردند. دکتر صادقی در ادامه سخنانش به دو علم مهم آبخیزداری به نام‌های اکوهیدرولوژی و اکوهیدرولیک اشاره کردند که در این میان علم اکوهیدرولوژی سه جزء مهم آب، محیط‌زیست و انسان را در برمی‌گیرد و این سه مؤلفه و ارتباط بین آن‌ها در این علم مطالعه و بررسی می‌شوند و بیان فرمودند که درک ما از این علم ما را هدایت می‌کند که بتوانیم پیش‌بینی خوبی برای جوامع بشری داشته باشیم و همچنین منابع طبیعی کشور را به نحو احسن مدیریت کنیم. در این راستا دکتر صادقی اشاره کردند که در کشورمان هنوز روابط بین اجزای مختلف آب، انسان و محیط‌زیست را نتوانستیم در شرایط مختلف بومی‌سازی کنیم و تا زمانی که بومی‌سازی نداشته باشیم، نمی‌توان قضاوت‌های عادلانه و جامع و کامل در رابطه با مدیریت صحیح منابع آب و خاک داشت. به عبارت دیگر، کشور برای مدیریت منابع طبیعی نیازمند یک اکوهیدرولوژی بومی شده است. در ادامه مؤلفه مهم علم اکوهیدرولیک را بیان فرمودند. علم اکوهیدرولیک ترکیبی از مقوله‌هایی است که در علم هیدرولوژی جای نگرفتند و در ارتباط با بوم‌شناسی است. در این راستا دکتر صادقی اشاره کردند که برای استفاده از اراضی برحسب استعداد (کاربری اراضی) باید این دو علم خوب مطالعه شود و همچنین شبیه‌سازی رفتار هیدرولوژیکی و هیدرولیکی آبخیز را باید انجام شود که به عنوان ابزار مدیریت حوزه آبخیز قلم‌داد می‌شوند.

در نهایت همین ابزار است که اتخاذ تدبیر مناسب مدیریت منابع (با تأکید آب بر خاک) است. در ادامه میزان تعرق چندین گونه‌های مرتعی را بررسی کردند و نشان دادند که میزان مصرف آب و تولید علوفه یا ماده خشک برای تمام گونه‌ها متفاوت است و یکسان نیست که ما از این اطلاعات آگاهی نداریم که نیازمند مطالعه این دو علوم ذکر شده است و همچنین میزان نفوذ را در اثر مدیریت دست کاشت و چرای آزاد در وضعیت مولفه‌های هیدرولوژیکی، تفاوت رفتاری کاربری‌های مرتع و جنگل احیا شده در تولید رواناب در مقیاس ماهانه و تأثیر آتش‌سوزی خفیف بر میزان نفوذ رواناب و رسوب مرتع اشاره کردند. در نهایت آقای دکتر صادقی بیان فرمودند که انجام مطالعات مقایسه‌ای نقش تیپ‌ها و گونه‌های مختلف جنگلی و مرتعی بر تغییر مقدار مؤلفه‌های هیدرولوژیکی و هیدرولیکی و همین سطوح بهینه اقدامات علاوه بر موضوعات معمول قابل توجه در مطالعات از اصول بنیادین توفیق در مدیریت صحیح و جامع منابع آب و خاک در مقیاس حوزه آبخیز است.

سومین سخنران وبینار، **جناب آقای دکتر فرج‌اله ترنیان**، هیئت علمی گروه مرتع‌داری دانشکده منابع طبیعی و کشاورزی دانشگاه لرستان به تخریب منابع طبیعی کشورمان اشاره داشتند و این تخریب شدید را از دهه ۵۰ به بعد دانستند که مقارن با نابودی بز، قوچ و میش بوده است و علت این امر را هم مربوط به پیشرفت تکنولوژی و صنعت در عرصه زندگی بشر می‌دانست.

همچنین دکتر ترنیاں در ادامه بیان کرد که پیشرفت تکنولوژی مثل ظهور کودهای شیمیایی باعث افزایش تولید محصولات کشاورزی شد در این راستا باعث شد که جمعیت انسانی زیاد شود که در نهایت منجر به نابودی حیات وحش شده است. از یک طرف هم افزایش تولیدات محصولات کشاورزی باعث شد که راههای ارتباطی زیاد شود و علوفه به دامهای دور دست از مراتع هم برسد و در نهایت موجب شد که روز به روز دامداری افزایش یابد و تعادل بین دام و مرتع از بین رفت که ایشان یکی از علل مهم تخریب مراتع قلمداد کردند. در ادامه آقای دکتر ترنیاں قرار گرفتن قسمت اعظم کشور در مناطق خشک و نیمه خشک، حاکم بودن دیدگاه تولید محور به جای اکوسیستم محور و افزایش جمعیت و عدم مدیریت جوامع انسانی را به عنوان مؤلفه های تأثیرگذار بر روی تخریب پوشش اشاره کردند. در آخر دکتر ترنیاں پیشنهادهایی شامل جایگزینی دیدگاه اکوسیستم محوری به جای تولید محوری، تعریف اندازه اقتصادی برای مراتع و جنگل، رعایت اصول چرا و حد بهره برداری مجاز، اصلاح مراتعی که آسیب دیده و آموزش مرتع داران و بهره برداران منابع طبیعی اشاره کردند.

آخرین سخنران وینار **جناب آقای مهندس سیدرحمان سهرابی**، پژوهشگر بازنشسته مرکز تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی و مشاور طرح های جنگل داری و جنگل کاری اداره منابع طبیعی استان لرستان به اهمیت جنگل های زاگرس در حفاظت آب و خاک، دارویی، صنعتی، تغذیه حیوانات اهلی و وحشی اشاره داشتند. همچنین در ادامه سه گونه مهم بلوط جنگل های زاگرس بنام بلوط لبنانی، بلوط دارمازو و بلوط ایرانی نام بردند و بیان داشتند که امروزه جنگل های زاگرس به جنگل های بلوط ایران معروف است ولی متأسفانه امروزه این جنگل ها در حالت قهقراپی قرار گرفته و ارزش مندی خود را در نقش حفاظت آب و خاک از دست می دهد. همچنین در ادامه خاطرنشان کردند که شرایط اکولوژیکی و زیستی جنگل های زاگرس به مخاطره جدی افتاده به دلیل تخریب های متعدد در عرصه این جنگل ها، کارکرد و اثرگذاری آن ها در رویش گاه و حوزه های آبخیز کاهش یافته و روزانه در حال کم شدن است و وجود سیلاب و فرسایش خاک، کاهش مساحت آن ها، کاهش تنوع زنتیکی، پایین آمدن تجدید حیات و زادآوری جنسی و کاهش تراکم و تعداد در سطح از نشانه های تخریب کمی و کیفی است که امروزه در این جنگل ها مشاهده می شود. در پایان سخنان آقای مهندس سهرابی برای کند کردن و حتی متوقف کردن تخریب جنگل های زاگراس راه حل هایی را پیش نهاد کردند که به این صورت است: تأمین و برطرف کردن نیازهای معیشتی مردم ساکن در عرصه زاگرس، بالابردن سطح آگاهی مردم و اطلاعات محیط زیستی مردم و اجرای درست برنامه های حفاظت، بهره برداری و توسعه منابع طبیعی. در انتهای وینار نیز عکس دسته جمعی در حضور مشارکت کنندگان گرفته شد.

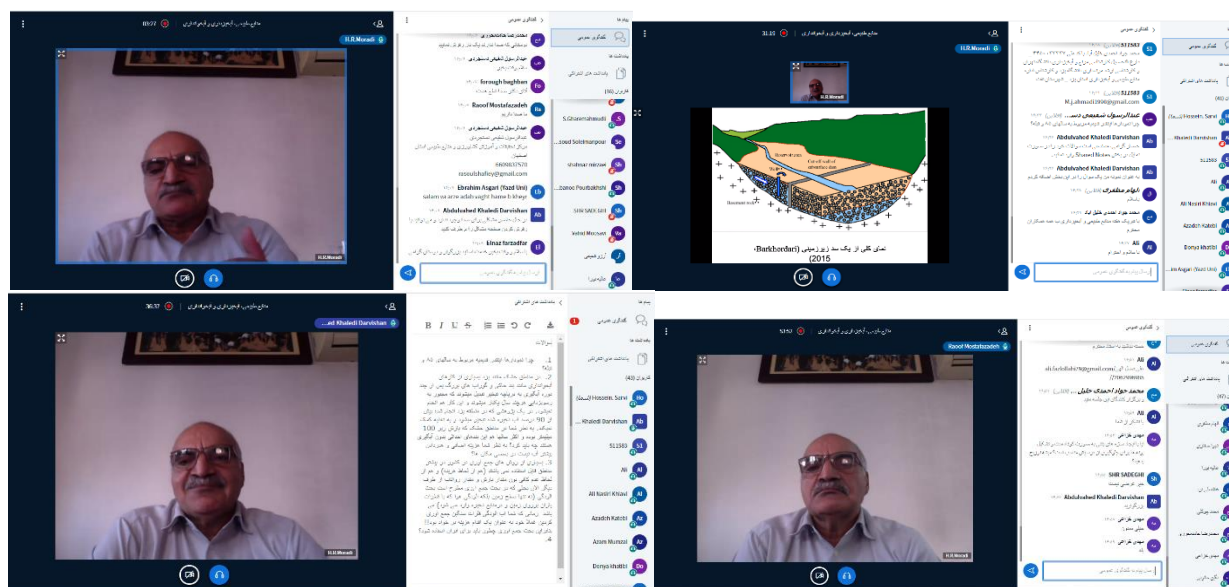
روز دوم: منابع طبیعی، آبخیزداری و آبخوانداری

در مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۶ انجمن آبخیزداری ایران با همکاری انجمن دانشجویی آبخیزداری دانشگاه تربیت مدرس به مناسبت **دومین روز** هفته منابع طبیعی و بیناری تحت عنوان "**منابع طبیعی، آبخیزداری و آبخوانداری**" با سخنرانی **جناب آقای دکتر حمیدرضا مرادی** عضو هیئت علمی دانشکده با حضور تعدادی از اساتید هیأت علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، دانشجویان و صاحب‌نظران از سراسر کشور به صورت برخط برگزار نمود. جناب آقای دکتر سیدحمیدرضا صادقی، دکتر غلامعلی فرد و دکتر وحید موسوی از دانشکده میزبان و دکتر مصطفی زاده از دانشگاه محقق اردبیلی، دکتر سلیمانپور و تنی چند از استادان بنام دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و کارشناسان کشور در این وبینار حضور داشتند.

سخنران محترم، جناب آقای دکتر مرادی ابتدا مقدمه‌ای از شرایط دمایی و اقلیمی کشور را ذکر و به معرفی آبخوان و آبخوانداری پرداخته و اهمیت آبخیزداری را در شرایط خشک کشور ایران مورد بررسی قرار دادند. سپس در رابطه با آب‌های زیرزمینی و میزان برداشت و افت آبخوان‌ها مباحثی را مطرح و تعدادی از مطالعات در این زمینه را ارائه دادند.

پس از بررسی‌های ابتدایی و مقدمه‌های مذکور، جناب دکتر مرادی به معرفی عملیات حفاظتی در جهت افزایش نفوذ و تغذیه در ارتفاعات و پایین‌دست حوزه‌های آبخیز و بررسی و معرفی دانش‌های بومی و جدید آبخیزداری و استحصال آب پرداختند. روش‌های ذکر شده در این قسمت از نشست، روش‌های بومی که در استان یزد جهت تغذیه قنوات انجام شده، روش‌های استحصال از آب باران در عرصه و روش‌های نوین مانند استحصال آب پشت‌بام‌ها و سطوح غیر قابل نفوذ، استحصال از مه و همچنین پشت بام سبز بود که می‌تواند علاوه بر حفظ آب، جزایر گرمایی را در سطح شهر کاهش دهد. همچنین راه‌کارهای جایگزین برای مدیریت خاک و آب مانند صنعت اکوتوریسم به‌جای فشار بر عرصه‌های منابع طبیعی را عنوان کرده و مصادیقی از آن‌ها در خارج از کشور را ارائه دادند.

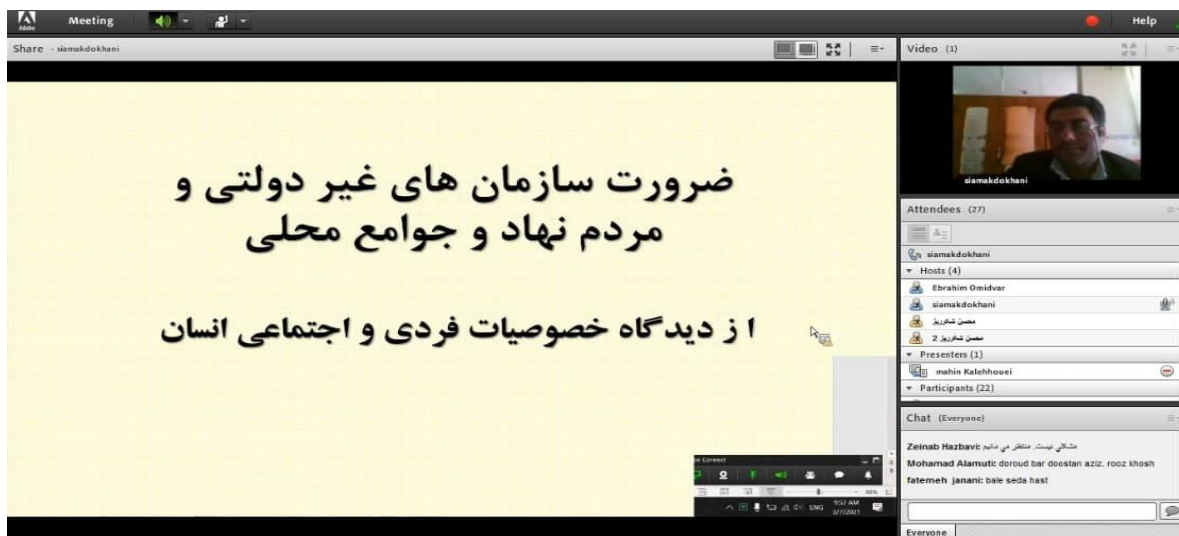
پس از اتمام ارائه جناب دکتر مرادی، پرسش و پاسخ مرتبط با موضوع ارائه شده انجام شد و استادان، دانشجویان و محققین از دانشگاه‌های مختلف کشور به بیان نظرات خود پرداخته و جناب دکتر مصطفی‌زاده از دانشگاه محقق اردبیلی به اهمیت پوشش گیاهی و آبخیزداری بیولوژیکی پرداخته و انتقادی از جدایی روش‌های سازه‌ای و روش‌های بیولوژیکی و همچنین تجربیات خود را در این زمینه عنوان کردند. در حین پرسش و پاسخ جناب دکتر مرادی به توصیف پژوهش انجام شده توسط ایشان با عنوان امکان‌سنجی استفاده از چشمه‌های شیرین در بستر خلیج فارس پرداخته و روش‌های نوین دیگر را در زمینه استحصال آب عنوان کردند و زمینه‌های تحقیقاتی در این زمینه را مورد بررسی قرار دادند.

روز سوم: منابع طبیعی، فرهنگ و رسانه

در مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ انجمن آبخیزداری ایران با همکاری انجمن دانشجویی آبخیزداری دانشگاه کاشان به مناسبت **سومین روز** هفته منابع طبیعی و بیناری تحت عنوان **"ارتباط با سمن ها و جوامع محلی، حفاظت آب و خاک"** برگزار نمود. ابتدا **جناب آقای دکتر ابراهیم امیدوار** عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان ضمن تبریک هفته منابع طبیعی و مقدمه‌ای در رابطه با همین بحث که امروزه تو جوامع پیش‌رفته و حتی جوامع در حال توسعه، منابع طبیعی یک عامل اصلی برای افزایش توسعه است و از جایگاه و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از طرفی آب و خاک دو عنصر اصلی جزء اجزای منابع تجدید شونده در تولید مواد غذایی و ادامه حیات نقش اصلی را دارند. همچنین اشاره به سازمان‌های مردم‌نهاد و NGO و یا سمن‌ها کردند که این سازمان‌ها به عنوان مجامعی که بر آمده از دل مردم و با گرایش غیر سیاسی و غیر دولتی ظهور پیدا کرده‌اند که این سازمان‌ها نقش اساسی در حفاظت آب و خاک داشته و استفاده اصولی از منابع طبیعی بهره‌مند هستند.

در ادامه **دکتر سیامک دخانی** عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان در رابطه با سمن‌ها و جوامع محلی در ارتباط با حفاظت آب و خاک را توصیه کردند که بحث شود. ضرورت سازمان‌های غیر دولتی مردم‌نهاد و جوامع محلی از دیدگاه خصوصیات فردی و اجتماعی انسان کم‌تر به این موضوع پرداخته شده است مورد بحث قرار گیرد. پرداختن به موضوع این که آیا انسان‌ها به لحاظ فردی و اجتماعی اصلاً نیازمند غیر دولتی و مردم‌نهاد هستند و یا خیر؟ و در ادامه چند سوال را مطرح کردند که آیا انسان‌ها در مقابله با بحران‌ها و مشکلات جلوی هم‌دیگر قرار می‌گیرند و یا کمک هم‌دیگر هستند و یا آیا نقاط امید بخشی در تاریخ بشر وجود دارند؟ برای پاسخ به این سوالات دو دیدگاه متفاوت را مطرح کردند که اولی دیدگاه هابز که معتقد است انسان یک موجود شرور است و برای کنترل انسان احتیاج به یک گرداننده دارد و دومی دیدگاه ژان ژاک روسو که انسان را موجودی می‌داند که چهارچوب تمدن را نداشته ولی دارای نجابت و آگاهی است و همچنین انسان را خردمند و جستجوگر و سازگار با طبیعت و محیط‌زیست می‌داند. در ادامه به راه‌حل‌های توسعه سمن‌ها اشاره کردند که قبلاً مسائل به دو بخش اقتصادی و اجتماعی تقسیم می‌شدند اما اکنون از عبارت اقتصادی استفاده می‌شود.

سخنران محترم دوم **جناب آقای محمد نصراللهی اله موتی** دبیر شبکه تشکل های مردم نهاد محیط زیست و منابع طبیعی کشور اشاره بر این داشتند که تشکل های حوزه محیط زیست و منابع طبیعی در کل دنیا به عنوان تشکل هایی شناخته می شوند که بیشترین ارتباط با جوامع محلی را دارند. در سه دهه گذشته بخش عمده از پروژه های پایدار ساز منابع طبیعی و محیط زیست که در روستاها و یا شهرهای دور از مرکز در عرصه های طبیعی بسیار بکر ما توسط دولت با واسطه NGO زمانی این ارتباط موفق بوده است که ما توانستیم از ظرفیت های ترویجی و آموزشی سازمان های غیر دولتی به درستی استفاده کنیم که در رابطه با همین موضوع دو جنبه مهم سازمان مردم نهاد را اشاره کردند که اولی مطالبه گری و دومی آموزشی و ترویج است.

و در نهایت آخرین سخنران این وبینار **جناب آقای سعید انصاریان** بنیان گذار بنیاد الگن به ماهیت سمن ها اشاره نمودند. سمن به معنای واقعی روح این ماجرا در این سرزمین وجود داشته است. سمن ها چیزی به عنوان چشم انداز ندارند و به هیچ عنوان مشاهده نشده است که مثلاً یک سمن یک برنامه طولانی مدت داشته باشد.

99.pdf+10-99.ir - درباری زیتون

Video (1)

The screenshot shows a Zoom meeting window. At the top, there's a title bar with "99.pdf+10-99.ir - درباری زیتون". Below it, a video feed of Ali Talebi (Yazd Uni) is visible. To the right of the video is a list of attendees (42), including Ali Talebi (Yazd Uni), fakhralden gotamshehzad, fetemetaatpour, forough baghan, Golrizkhatami, Habashi, jafaryan mehdi, Khadijeh Haji, M.R., Mahin Kaleghousei, and malekhosseini batool... university of hor... Below the attendees list is a chat window titled "Chat (Everyone)" which contains messages from salam.vaght bekheyri, Khadijeh Haji, and Adel Hamzehnejadi.

2- مطالعه، طراحی و اجرای عملیات کاهش سیل خیزی و جلوگیری از بروز سیل و جریان‌های واریزه‌ای
 3- برنامه‌ریزی، مطالعه و بهره‌برداری از سیلاب در طرح‌های آبخوانداری و تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی
 4- تهیه اتمس و نقشه‌های آذاری مرتبط با سیل از جمله سیل خیزی، خطرات سیل و پهنه‌های سیل گیر
 5- بهره‌برداری از سیلاب در تغذیه و احیای قنات، چشمه و چاهها
 6- اجرای طرح‌های پخش سیلاب و آبخوانداری و کنترل جریان‌های واریزه‌ای و گلی
 7- بهره‌برداری از سیلاب در احیای پوشش گیاهی و توسعه رزافت سیاسی
 8- حفظ، احیا، توسعه و بهره‌برداری پایدار از ابراهمه‌ها، سیل‌ها، برکه‌ها و روخانه‌های طبیعی یا احداثی و ایجاد دره‌های سبز

ماده 7- سازمان مکلف است طرح‌های **آب‌خیزداری شهری** و کنترل سیل در سطح حوزه‌های آبخیز مشرف بر شهر را با مشارکت شهرداری‌ها با هدف کنترل سیل و رسوب ورودی به شهرها، کاهش مخاطرات زمین لغزش و فرونشست زمین انجام دهد. دولت مکلف است اعتبار لازم و ردیف بودجه "طرح آب‌خیزداری شهری و کنترل سیل" را در ردیف‌های بودجه پیشنهادی پیش‌بینی و جهت تصویب به مجلس ارائه نماید.

تیمبر 1- سازمان مکلف است مطالعات مربوط به کنترل سیلاب‌های شهری و پیش‌گیری از آنها را با دقت و کفایت در فرایند تهیه و تصویب طرح‌های توسعه و عمران انجام و اسناد خروجی مرتبط با آنها را به همراه سایر اسناد الزام‌آور طرح‌های توسعه و عمران ملاک عمل قرار دهد.

تیمبر 2- توسعه شهری در پهنه‌های سیل خیز و سیل گیر ممنوع است برای مهار سیلاب در مناطق شهری، طرح‌های "مدیریت سیلاب شهری با رویکرد پیش‌گیری از خطر و تغذیه سفره ای زیر زمینی در سطح حوزه اب‌خیز بالادست"، جابگیرین، طرح‌های "جمع‌آوری و دفع اب‌های سطحی شهرها" می‌شود.

تیمبر 3- دستاوردهای مسئول توسعه و جانمایی پهنه‌های سکونت‌گاهی، ملزم به رعایت ضوابط مدیریت حوزه آبخیز سدهای نامین کننده آب شرب و عدم تعرض با کارگردهای طبیعی حوضه بوده و ملزم به اخذ موافقت سازمان در جهت کاهش

جناب آقای دکتر سید خلاق میرنیا رئیس اسبق دانشگاه مازندران هئیت علمی بازنشسته دانشگاه تربیت مدرس سخنرانی خود را با چند سوال که چرا از گذشته حساسیتی روی منابع طبیعی وجود داشته ولی در حال حاضر هیچ اتفاق خوشایندی برای منابع طبیعی نیفتاده؟ حکمرانی در کشور ما در چه وضعیتی است؟ آیا موفق بوده؟ آیا مدیران ما در طی شش برنامه در امر خود موفق بوده‌اند؟ توانستند منابع طبیعی را حفظ کنند؟ شروع کردند.

ایشان در این باره فرمودند که برای این بررسی، سازمان ملل متحد و بانک مرکزی شاخص‌هایی تعریف کردند تا بتوانند وضعیت بحرانی را در کشور مورد ارزیابی قرار بدهند. برای ارزیابی بحران در کشورها تقریباً ۱۲ برنامه تعریف شده که فقط سه شاخص در زمینه منابع طبیعی مؤثر است. یکی از شاخص‌ها حاکمیت قانون در بخش منابع طبیعی می‌باشد، اما در کشور ما چگونه هست؟ فرمودند که در کشور ما اصالت با اجرای قانون در زمینه منابع طبیعی نیست و اگر مسئولین منابع طبیعی در کشور با سازمان‌ها و نهادهایی که وجود دارد به وظایف خود عمل می‌کردند و قانون درست اجرا می‌شد منابع طبیعی از جمله مرتع از بین نمی‌رفت. اولین مشکل عدم حاکمیت قانون در کشور است و از طرفی دیگر مسئولین توانایی پیش‌بینی حوادث را نداشته و منابعی که به یک امری اختصاص می‌دهند کافی نیست.

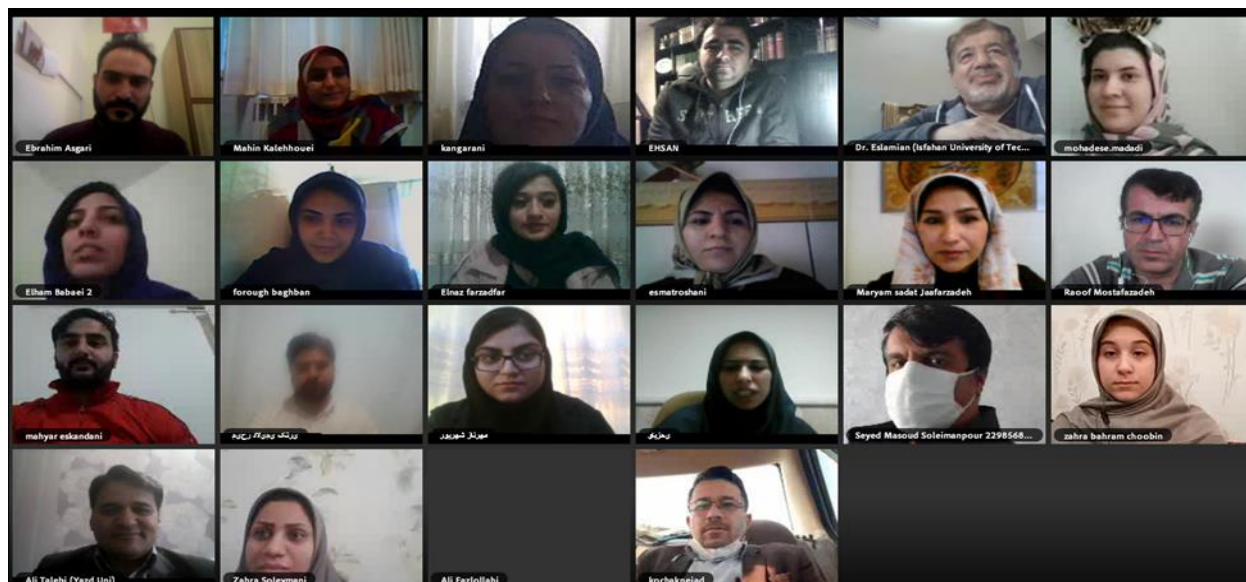
ایشان در ادامه سخنان خود به‌عنوان مصداق در سه بخش فرسایش خاک، وضعیت خاک و جنگل بیان کردند که در بخش فرسایش خاکمان کار خاصی انجام ندادند، اگر کاری انجام شده چرا در حال حاضر میزان فرسایش خاک در ایران بین ۱۲ تا ۱۶ تن در هکتار است. در حالی که متوسط جهانی ۴ تا ۵ تن در هکتار هست و فاصله کشور ما نزدیک به ۳ برابر بیش از میزان فرسایش جهانی خاک می‌باشد و این به تخصیص منابع و درک حاکمان از منابع طبیعی و ارزش آن بر می‌گردد.

ایشان هم‌چنین فرمودند که در کشور ما در کل ۱۴ میلیون هکتار جنگل وجود دارد که ۱/۱۰۰/۰۰۰ هکتار انبوه، ۳/۴ میلیون هکتار نیمه‌انبوه، ۸ میلیون هکتار تنک و فقط ۹۰۰/۰۰۰ هزار هکتار جنگل دست‌کاشت (تقریباً ۷ درصد) هست و منابعی که برای جنگل‌کاری دستی اختصاص داده‌اند کافی نبوده و این منابع مالی سازمان جنگل، مراتع و آبخیزداری را نمی‌تواند نجات دهد، در حالی که دام‌داری وابسته به مرتع، کشاورزی در گرو آبخیزداری و صنعت در گرو جنگل می‌باشد و بزرگ‌ترین مشکل در این زمینه حاکمیت نادرست قانون است و حاکمان ما چون علم ندارند و نتوانستند پیش‌بینی کنند جازموریان، خوزستان، گلستان و غیره با مشکل مواجه شدند. در نهایت دکتر میرنیا بیان کردند که حاکمان در زمینه منابع طبیعی توانایی، آگاهی، علاقه، اعتقاد و درک کافی ندارند و ما باید تلاش کنیم تا مسئولان، قانون را به درستی اجرا کنند و منابع مالی کافی برای سازمان جنگل، مرتع و آبخیزداری اختصاص بدهند. در این صورت است که منابع طبیعی را از هفته منابع طبیعی به سال منابع طبیعی تبدیل می‌کنیم.

سرکار خانم دکتر حنا محمدی کنگرامی هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان سخنان خود را در سه بخش ارائه دادند: دکتر محمدی در بخش اول سخنرانی خود این گونه بیان کردند که قوانین مختلف در سطوح مختلف کشورها وضع شده که بخشی از این قوانین در ادامه سیاست‌ها عملی می‌شود و این قوانین در سه سطح بلند مدت (مانند قوانین توسعه ۵ ساله)، بدون تاریخ و در بازه کوتاه مدت وجود دارد. قوانین برنامه توسعه معمولاً رویکردی هستند که اول در قالب برنامه‌های توسعه در کشورها تدوین می‌شوند که معمولاً ۵ ساله هستند و محدود کشورهایی گاه‌گاه ۶ ساله و گاهی ۱۰ ساله دارند. در کشور ایران نیز تحت عنوان قانون برنامه اجتماعی-اقتصادی، فرهنگی و توسعه جمهوری اسلامی ایران است که معمولاً پیش‌نویس آن توسط دولت تنظیم و در صورت تصویب مجلس پذیرفته می‌شود. ایشان ۶ قانون تصویب شده را مورد ارزیابی قرار دادند و در این ارزیابی ۵۱ ماده قانونی مرتبط با منابع طبیعی و ۱۲۱ سازمان و یا نهاد رو که مکلف به انجام وظایفی در زمینه منابع طبیعی بودند استخراج کردند. در این ۵۱ ماده قانونی سازمان‌ها و نهادها مکلف به انجام وظیفه به صورت مشترک هستند.

ایشان در ادامه بیانات خود فرمودند که با محاسبه شاخص مرکزیت درجه نتایجی که به دست آمد نشان داد که هر چقدر اندازه سازمان بزرگ باشد، وظایفی که بر عهده سازمان و نهاد در زمینه منابع طبیعی گذاشته می‌شود بیش‌تر است. که بزرگ‌ترین سازمان دولت، وزارت جهاد کشاورزی، دستگاه‌های اجرایی، هیئت وزیران، شهرداری، جنگل‌ها، وزارت امور دارایی، مجلس، بانک مرکزی و بخش‌های خدمات و تولیدی هستند و این‌که چرا این سازمان‌ها نسبت به بقیه سازمان‌ها وظایف بیش‌تری دارند به این معنی است که در طول سال‌های مختلف این سازمان‌ها در حوزه منابع طبیعی وظایف بیش‌تری انجام دادند و این یک نکته مثبت محسوب می‌شود. دکتر محمدی به شاخص مرکزیت بینابینی که در این شاخص دولت با اختلاف بسیار زیاد از بقیه سازمان‌ها و ارگان‌ها قرار گرفته اشاره کردند. این مرکزیت بینابینی واسطه یا رابط بودن را نشان می‌دهد. بنابراین سازمان‌هایی که در این شاخص اندازه بزرگی دارند بزرگ‌ترین راه ارتباطی را دارند و دارای قدرت بوده و ارتباطات را بهبود می‌بخشند.

شاخص دیگری که مورد ارزیابی قرار دادند شاخص نقاط برشی که در صورت حذف شدن شبکه به دو بخش تقسیم می‌شود. یعنی در ۱۲۱ سازمان یا نهاد فقط یک نقطه برشی وجود دارد و این دولت بوده که بخش‌های مختلف را به هم ارتباط می‌دهد. دکتر محمدی در بخش دوم سخنان خود فرمودند که قوانین ۱ تا ۶ را با یک روش دیگر تحلیل کردند. ایشان ۵۱ ماده قانونی در ۵ واژه یا موضوع تعریف کردند: جنگل، مرتع، بیابان، آبخیز و منابع طبیعی که از بین این واژه‌ها آبخیز در قانون برنامه پنجم بیش از همه تکرار داشته است. بنابراین در تکرار واژه، در قانون پنجم و ششم بیش‌ترین تکرار را منابع طبیعی داشته است. ایشان در بخش سوم سخنان خود به سیاست‌های اجبار و غیراجبار اشاره نمودند.

روز پنجم: منابع طبیعی و آموزه‌های دینی

در مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۹ انجمن آبخیزداری ایران با همکاری انجمن دانشجویی آبخیزداری دانشگاه تربیت مدرس به مناسبت **پنجمین** روز هفته منابع طبیعی و بیناری تحت عنوان **"منابع طبیعی و آموزه‌های دینی"** با سخنرانی سرکارخانم دکتر اکرم باغخانی، عضو هیئت علمی دانشگاه باهنر کرمان برگزار نمود. در این وبینار به بررسی آموزه‌های دینی در منابع طبیعی پرداخته شد. براساس روایات متعددی که داریم به این موضوعات اشاره‌های زیادی شده است.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) می‌فرمایند: "خدا پاک است و پاکی را دوست دارد، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد، پس آستان زندگی خود را پاکیزه کنید. سه گروه بر اثر سه کار ناروا از رحمت خدای سبحان دورند؛ از جمله؛ کسی که مکان‌های عمومی را آلوده کند". بر اساس روایات متعدد پاکیزگی محیط زیست باعث افزایش روزی می‌گردد. در این وبینار به تاثیر گناه در نابودی محیط زیست پرداخته شد که آیه‌ای از کلام الله مجید در این خصوص ارائه گردید. "و ما اصابکم من مصیبه فبما کسبت ایدیکم و یعفوا عن کثیر" (سوره شوری، آیه ۳۰). آیه بالا اشاره به نابودی محیط‌زیست دارد. آیاتی نیز هستند که گفته می‌شود اگر انسان‌ها خوب باشند و تقوای الهی پیشه کنند، برکات آسمان‌ها و زمین شامل حال آن‌ها می‌شود که مشخص است که باعث می‌شود که محیط‌زیست از آبادی، شادابی و طراوت برخوردار بشود که ناشی از رحمت الهی است و بارش باران که منجر به حفظ زندگی انسان می‌شود.

در این وبینار به موضوع "حوادث عالم تابع اعمال انسان است" نیز پرداخته شد که حدیثی از امام باقر علیه السلام، ارائه گردید: "بدانید هیچ سالی پرباران تر از سال دیگر نیست؛ بلکه خدا آن را در هر منطقه‌ای بخواهد فرود می‌آورد. به راستی زمانی که جامعه‌ای مرتکب گناهان شود، خدا بارانی را که برای آن‌ها در آن سال قرار داده بود، در آن‌جا نازل نکرده، در بیابان‌های وسیع، دریاها و کوه‌ها نازل می‌کند. ای صاحبان بصیرت پند بگیرید. درواقع در حدیث بالا به این اشاره می‌شود که آب باران به هدر می‌رود. این هم روایتی ارزشمند در باب تاثیر انسان در حفظ محیط‌زیست یا در نابودی محیط‌زیست است که در ادامه روایت، امام باقر (ع) اشاره به یک‌سری از گناهان هم می‌فرمایند که گناهان چه تاثیری بر روی زندگی انسان دارد.

در ادامه وبینار، سرکارخانم دکتر اکرم باغخانی، اشاره‌ای به بحث مربوط به مهار آب و صرفه‌جویی در آن، کردند. در این باب، رسول اکرم اسلام صلوات الله علیه و آله می‌فرمایند: "هرکس طغیان آب فراوان را باز دارد و آن را مهار کند، بهشت پاداش اوست." که این حدیث درواقع در مورد بحث صرفه‌جویی است که در این خصوص روایات متعدد دیگر نیز آمده است. همچنین به اهمیت درخت‌کاری در اسلام پرداخته شد. رسول خدا صلی الله علیه و آله: "اگر نهالی در دست یکی از شماست و در آستانه قیامت به اندازه کاشتن آن فرصت دارد، آن را بکار. اگر مسلمان درختی بکارد... برایش صدقه محسوب می‌شود. و هر کس درختی بکارد، خدا به اندازه محصول آن برایش پاداش می‌نویسد و ...". تمام مواردی که در این وبینار به آن‌ها اشاره شد، بازتاب اهمیت موضوع منابع طبیعی و محیط‌زیست و صیانت از این منابع ارزشمند از دیدگاه دین اسلام است.

روز ششم: منابع طبیعی، آموزش و پژوهش

در مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۶ انجمن آبخیزداری ایران با همکاری انجمن دانشجویی مرتع، آبخیز و بیابان دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان به مناسبت **ششمین روز** هفته منابع طبیعی و بیناری تحت عنوان "**حکمرانی آبخیزها، الزامات، آسیب‌ها و راه‌های پیش‌رو**" با مدیریت آقای دکتر حلی‌ساز و آقای دکتر طالبی استاد دانشگاه یزد و آقای دکتر سعدالدین، آقای دکتر گرشاسبی، آقای دکتر شیخ و آقای دکتر نجفی‌نژاد که از اساتید محترم دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان هستند برگزار نمود. این وبینار در ابتدا به صورت پرسش و پاسخ از سخنران‌ها شروع شد.

در ابتدا از **جناب آقای دکتر پرویز گرشاسبی** معاون آبخیزداری سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور سوالی با عنوان چه درس و یا عنوان‌هایی امروز باید در کارشناسی و کارشناسی ارشد آبخیزداری باید تدریس شود که تأثیرگذارتر باشد پرسیده شد؟ به نظر آقای دکتر گرشاسبی بیش‌تر بر روی فیزیک آبخیز بحث می‌شود و کمتر مسائل اقتصادی و اجتماعی بیان می‌گردد و محدودیت در این زمینه موجود است.

سوال دوم از **جناب آقای دکتر علی طالبی** استاد دانشگاه یزد و رئیس انجمن آبخیزداری ایران با عنوان اگر فرض کنیم وزیر نیرو در سال آینده بر اساس سیاست آب افزایش هزینه برای هر حجم آب شرب، کشاورزی، آشامیدنی و صنعت و غیره داشته باشد آیا شما موافق هستید؟ پرسیده شد. ایشان بیان داشتند که با افزایش قیمت آب یعنی واقعی بودن قیمت موافق هستند تا مصرف کننده در نظام مصرف ارزش آن را بداند.

سوال سوم از **جناب آقای دکتر واحدبردی شیخ** هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با عنوان فرض بر این که در وزارت محیط زیست که دارای پنج معاونت اقتصادی، حقوقی، مشارکت، مصرفی و حفاظت است از شما خواسته شود معاونت یکی را انتخاب کنند کدام را ترجیح می دهند؟ جواب آقای دکتر بر پذیرش معاونت حفاظت محیط زیست برای هماهنگ سازی درونی در سازمان های موجود می باشد.

سوال چهارم از **جناب آقای دکتر امیر سعدالدین** هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با عنوان این که شما به عنوان مشاور قانون جامع در مشارکت مردم بیش تر به صنعت واژگان می پردازید یا متن قانون پرسیده شد؟ جواب ایشان بر وحدت یکسان رساندن واژگانی که بار معنایی هم شکل دارند می باشد و این که واژگان حاوی معنایی در خود هستند و بگوییم تأثیری در چهارچوب مفاهیم ندارد، به این نحو نیست.

سوال پنجم از **جناب آقای دکتر نجفی نژاد** هیئت علمی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان با عنوان با افزایش جمعیت آیا گریزی برای آب شرب داریم و یا تنها راه، ساخت سدهای بزرگ و مخزنی است پرسیده شد؟ جواب ایشان بر این باور هست که ما به مدیریت مصرف نمی پردازیم و نگاه ما تأمین منابع است و بقیه اقدامات که مکمل این فعالیت است را فراموش کرده ایم. در قسمت دوم که مربوط به طرح سوال کلاسیک می باشد از اساتید در مورد بحث حکمرانی این که یک بخش سیاست و یک بخش مدیریتی و حقوقی موجود است پرسیده شد.

دکتر گرشاسبی: قوانین ما بخشی است و حوزه آبخیز یک رابط هماهنگی بین دستگاه ها است که همه بخش ها را در نظر دارد. دکتر شیخ: هر دو بخش باید سنجیده شود ولی الویت با کدام است نیاز به مطالعات ماه ها و سال ها دارد که در کشور ما متأسفانه کفایت تحقیقات برای حکمرانی در حوزه محیط زیست نداریم. دکتر نجفی نژاد: باید چارچوب میان رشته ای و طرح کلان ایجاد شود.

دکتر سعدالدین: ابتدا باید به مولفه های حکمرانی و تعریف ارزش ها و قوانین کار پرداخت و بعد در جهت اجرای آن قدم برداشت. دکتر طالبی: اگر مشارکت مردمی را بیش تر کنیم قطعاً جواب بهتری خواهیم گرفت.

در نیم ساعت آخر دکتر سعدالدین مطالبی با عنوان حکمرانی و برنامه‌ریزی حوضه رودخانه/آبخیز ارائه دادند. که عناوین آن شامل مقایسه رویکردهای حکمرانی آب و حکمرانی آبخیز، محورهای بحث، راه‌حل‌ها و پیش‌نهادهای سیاسی، اهمیت شرایط زمینه‌ای، آسیب‌شناسی و راه‌حل‌ها و پیش‌نهادهای سیاستی و در آخر چهارچوب مفهومی ارزیابی و مدیریت جامع حوزه‌های آبخیز و اهداف طرح بود بیان شد.

روز هفتم: منابع طبیعی، خانواده و مسئولیت اجتماعی

ضمن تبریک عید بزرگ مبعث و تبریک مجدد هفته منابع طبیعی، در مورخه ۱۳۹۹/۱۲/۱۹ انجمن آبخیزداری ایران با همکاری انجمن آبخیزداری دانشگاه محقق اردبیلی و نیز همیاری نماینده‌های انجمن‌های دانشجویی دانشگاه‌های لرستان، ارومیه و تربیت مدرس به مناسبت **هفتمین روز** هفته منابع طبیعی و بیناری تحت عنوان **"منابع طبیعی، خانواده و مسئولیت اجتماعی"** برگزار نمود. در این وبینار از **جناب آقای دکتر سعید غلامرضایی**، هیئت علمی گروه توسعه روستایی و کشاورزی دانشگاه لرستان و نیز **جناب آقای دکتر معراج شیری**، هیئت علمی دانشگاه محقق اردبیلی دعوت به سخنرانی شدند. هم‌چنین **جناب آقای دکتر علی طالبی** استاد دانشگاه یزد در این وبینار حضور داشتند.

می‌دانیم که زندگی بر بالین منابع طبیعی جاریست و بر خلاف این‌که در دنیا این موضوع بسیار مهم و حائز اهمیت است، در کشور ما در عمل، توجه چندانی به این ثروت زیبای الهی نمی‌شود. خانواده به‌عنوان اولین محیط زندگی جمعی، بستر مناسبی است که باید احساس مسئولیت به حفظ منابع طبیعی نیز همانند سایر نقش‌ها مانند حس مسئولیت‌پذیری نسبت به اشتباه‌ها، به کارهایی که انجام می‌دهیم، به سایر افراد آموزش داده شده و در وجود آن‌ها نهادینه شود. با بیان این مقدمه، در ادامه چکیده‌ای از صحبت‌های ارزشمند این دو استاد بزرگوار ارائه می‌شود.

جناب آقای دکتر غلامرضایی با ارائه تعاریفی از مسئولیت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و خانواده، به اهمیت این مسئله در توسعه پایدار اشاره کردند. سپس با بیان انواع خانواده، به بیان مسئولیت‌های خانواده، اخلاق و ارزش‌ها پرداختند و فرمودند در این بین، **مادر** خانواده، اساسی‌ترین نقش را در نهادینه کردن این ارزش‌ها و هنجارها دارد. خانواده می‌تواند با توجه کردن منابع تجدیدپذیر و غیرقابل تجدید، چگونگی حفظ و بهره‌برداری از این منابع را به‌گونه‌ای مسئولانه و پایدارگرا به فرزندان آموزش دهد، از جمله با ایجاد احساس تعهد و وابستگی، نگرش آتی نگرانه، رعایت عدالت بین نسلی و اصلاح تفکر محلی‌گرایی به جهان وطنی.

این عضو هیئت علمی دانشگاه لرستان سپس به چگونگی بهبود نقش‌آفرینی خانواده در مسئولیت‌پذیری اجتماعی نسبت به منابع طبیعی اشاره نمودند.

همچنین به بیان نقش و اهمیت آموزش‌های ترویجی، تسهیل‌گری‌های محلی که همان شناخت افراد مستعد و علاقه‌مند برای همکاری در عرصه حفاظت، احیا و بهره‌برداری منابع طبیعی هست و همچنین ایجاد تشکلهای از جمله ایجاد تشکلهای مردم نهاد، اجتماعی محور و ریشه‌دار در اجتماع، خصوصاً زنان در خانواده‌های روستایی یا تشکلهای دانش‌آموزی و دانش‌جویی با هدف بهره‌مندی از انرژی و شور جوانی در عرصه مدیریت منابع طبیعی می‌شود، پرداختند. دکتر غلامرضایی همچنین آموزش غیرمستقیم را بیان نموده و اشاره‌ای به نقش صدا و سیما، سینما، تورهای تفریحی و ... کردند. همچنین به توسعه فناوری‌های پایدارگرایانه و ترویج استفاده از این فناوری‌ها در جهت کاهش مصرف و سوخت‌های فسیلی، **معماری سبزی، مدیریت آب و پسماند** هست که باید نهادینه شوند.

سپس جناب آقای دکتر شرری؛ هیئت علمی دانشگاه محقق اردبیلی، سخنرانی خود را پیرامون موضوع منابع طبیعی، خانواده و مسئولیت‌پذیری اجتماعی ایراد فرمودند. ایشان با اشاره به مفاهیم شهروندی، شهروندان را اجزای یک سیستم عنوان کردند که حقوق و تکالیف مشخصی را دارد و توضیحات خود را با ارائه جمله‌ای از مارشال که حقوق شهروندی زاینده دولت نیست بلکه خود حکومت تبلور حقوق شهروندی هست تکمیل نمودند. طبق توضیحات آقای دکتر شرری، **مسئولیت شهروندی** عامل متمایزکننده شهروندی و شهرنشینی بوده و اجتماع انسانی **شرط لازم ولی ناکافی** شهروندی می‌باشد به‌طوریکه اخلاق جمعی و پرهیز از فردگرایی و منفعت‌طلبی را نیز می‌طلبد. شهروندی با گستره‌ای از فعالیت‌های فردی و اجتماعی، مشارکت‌های اقتصادی، خدمات عمومی، فعالیت‌های داوطلبانه و ... همراه است. ایشان همچنین برون‌داد شهروند پویا را توضیح دادند که پیشرفت زندگی اجتماعی، ارائه رفتارهای جدید و نهادینه ساختن آن‌ها در جوامع و توزیع و اداره عادلانه منابع از طریق تقسیم منابع و مسئولیت‌های اجتماعی را در بر می‌گیرد. پس از آن ملزومات تحقق شهروندی (وجود فضای مناسب برای گفتگو، شرکت در نشست‌ها، حضور در محکمه‌های عمومی و هیئت‌های حل اختلاف، مشارکت مردم محلی در پروژه‌های اجتماعی و ...) بیان شد. ایشان احترام به قانون و حقوق دیگران و انتخاب آگاهانه را از مسئولیت‌های شهروندی دانستند که سبب امنیت جامعه محور می‌شود.

دکتر شرری با تعریف مسئولیت اجتماعی شهروندان، شرط موفقیت این کنش‌ها را در قالب روابط اجتماعی شهروندان و نگاه آنان نسبت به گروه‌های اجتماعی دانستند. به بیان آقای دکتر شرری، تحقق رشد مسئولیت‌های اجتماعی سبب رشد مطالبه‌گری و بروز کنش‌های عقلایی‌تر می‌شود. چنانچه سمن‌ها و انجمن‌ها منحل شوند، احتمالاً دچار یک بی تفاوتی و هرج و مرج اجتماعی خواهیم شد. بروز رفتار صحیح و موثر مهم‌ترین نقش را در کنش‌های اجتماعی دارند. این عضو هیئت علمی دانشگاه اردبیل، از ضوابط قانونی در رابطه با منابع طبیعی سخنرانی خود را ادامه داده و بیان نمودند که بازدارندگی قوانین و تبیین آسیب‌های قانون‌گریزی به گونه‌ای که باید، اهمیت داده نمی‌شود از جمله، مبرا بودن مراجع قضایی از فساد اداری، ضعف در هماهنگی قوانین مصوب و تهیه قوانین اجتماعی، وجود الگوهای نامناسب، از بین رفتن حس شرم‌ساری از نقض قانون و تبدیل ارتکاب جرم به عمل عادی.

ایشان سپس دلایل قانون‌گریزی مانند ضعف یا خلاء قانون، عدم وجود جنبه اجرایی کافی، آشنایی کافی فرد، نبود اهرم‌های قوی برای اعمال قانون، عدم آموزش و ترکیب مناسب و صحیح افراد و ... را بیان نمودند. در نهایت با اشاره به لزوم قوانین و هنجارهای اجتماعی سخن‌رانی خود را خاتمه دادند. این وبینار با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان و نماینده‌های دانشجویی انجمن آبخیزداری برگزار شد و در انتهای جلسه سوالات و نظرات مطرح و پیرامون آن‌ها توسط دو استاد مدعو پاسخ‌دهی و بحث شد.

روز هشتم: منابع طبیعی، ایثار و شهادت

در روز مورخ جمعه ۲۲ اسفند ماه، انجمن آبخیزداری ایران با هم‌کاری انجمن علمی منابع طبیعی دانشگاه صنعتی اصفهان به مناسبت **آخرین روز** از هفته منابع طبیعی سال ۹۹ که روز **"منابع طبیعی ایثار و شهادت"** نامیده شد و به پاس از زحمات محیط‌بانان از **جناب آقای احمد بحری** محیط‌بان منطقه حفاظت شده پلنگ دره قم در وبیناری تحت عنوان «سختی‌ها و مشکلات محیط‌بانان» دعوت به عمل آورد. در ابتدا جناب آقای احمد بحری خودشان را معرفی نمودند و سپس با پاسخ به پرسش‌های مطرح شده این سلسله وبینارهای هفته منابع طبیعی سال ۱۳۹۹ را به اتمام رساندند.

چکیده گفتگو:

- از دیدگاه شما تعریف محیط‌بان چیست ؟
در واقع به معنای دیده‌بان محیط‌زیست است که محیط‌زیست شامل محیط‌زیست انسانی و محیط‌زیست طبیعی که مختص حیوانات و گیاهان و حیات‌وحش هست و ما برای حفاظت از زیست‌گاه‌ها و جلوگیری از آلودگی هوا، آب و خاک تلاش کرده و با متخلفین مبارزه می‌کنیم.
- وظایف اصلی یک محیط‌بان چیست ؟
از وظایف اصلی محیط‌بانان اجرای قانون هست. ما دو ماده قانونی داریم که پرکاربردترین آن قانون شکار و صید هست و دیگری قانون حفاظت و به‌سازی محیط‌زیست می‌باشد.
- یک فرد باید چه مهارت‌ها و توانایی‌هایی داشته باشد تا وارد حیطه محیط‌بانی شود ؟
آمادگی بدنی، علاقه و اشتیاق، سازگاری با زندگی در شرایط سخت، تحصیلات و سواد، سن حداکثر ۲۵ سال و حداقل مدرک دیپلم، آشنایی با حیات‌وحش و رفتار حیوانات و قوانین
- شما در کدام مناطق کشور خدمت کردید؟
در مناطق مختلف استان قم خدمت کرده‌ام. چون استخدام این استان هستم گرچه می‌توان درخواست انتقال به استان دیگر داد اما به‌خاطر شرایط زندگی از جمله تاهل امکان‌پذیر نیست. اما اگر به گذشته بر می‌گشتم و مجرد بودم دوست داشتم هر سال در یک منطقه خدمت کنم تا اقلیم‌ها و شرایط مختلف را تجربه کنم.
- از نظر شما دلایل سیر زوال گونه محیط‌زیست چیست ؟
تغییرات اقلیمی، خشک‌سالی‌ها، مشکلات اقتصادی، افزایش تعداد دام‌ها، افزایش جمعیت، توسعه منابع و معادن و جزیره‌ای شدن زیست‌گاه‌ها
- چه راه‌کارهایی را برای این تخریب‌ها پیشنهاد می‌دهید؟
آموزش و تجهیز کردن محیط‌بان‌ها، تامین محیط‌بان‌ها، بهبود عمل کرد مسئولین و ناظرین، فرهنگ‌سازی

- مزایا و معایب شغل شما چیست؟
 - مزایا: تنوع کاری، تجربه‌های ناب و پر از ماجرا
 - معایب: سختی‌ها و خطرات، تصادف، سقوط از کوه، حیوانات وحشی و متخلفین مسلح
- مشکلات حقوقی محیط‌بانان چیست ؟

شرایط کاری ما متفاوت است و حوادثی که برای ما رخ می‌دهد ثبت نمی‌شود. نیاز هست که از ما بیش‌تر حمایت شود.
- از خاطرات خوب خود در طول خدمت بیان کنید ؟

نجات حیات وحش از جذاب‌ترین لحظات برای محیط‌بانان است.
- از سخت‌ترین شرایط دوران خدمت خود بیان کنید؟

تعقیب و گریزهای متخلفین مسلح و جلوگیری از افتادن اتفاقات بد هم برای متخلف و هم برای محیط‌بان و گرفتن بهترین تصمیم در شرایط سخت بسیار دشوار و مهم است.
- ۱۲. باتوجه به سختی کار انگیزه شما برای ادامه این حیطه چیست؟

ما برای حفظ یک منطقه زحمت می‌کشیم و نباید با رها کردن آن به آیندگان جفا کنیم.
- ۱۳. دغدغه‌ها و انتظارات شما از مسئولین چیست؟

شرایط شغلی ما متفاوت است و باید تدابیری اندیشیده شود که از سختی‌های ما و خانواده‌هایمان بکاهد؛ زیرا حمایت از شغل ما آن‌طور که باید و شاید نیست، مثلاً در فتوای افزایش حقوق محیط‌بانان استثنا قائل می‌شوند. محیط‌بان باید تامین شود تا به فکر شغل دوم نباشد و تماماً در اختیار محیط‌زیست باشد.
- حمایت‌های قانونی محیط‌بانان در خصوص استفاده از سلاح گرم به چه صورت است؟

به‌طور قانونی می‌توانیم از سلاح گرم در شرایطی خاص مثل دفاع از خود استفاده کنیم.
- وقتی متخلف دچار جراحت می‌شود چرا محیط‌بان بازخواست می‌شود؟

به‌دلیل شرایط کاری و این که محیط‌بانان در حیطه قوانین محیط‌زیست می‌توانند فعالیت کنند.

گردآورندگان گزارش‌ها (به ترتیب حروف الفبا):

مهندس سوفیا آتشی، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات واحد تهران
دکتر مریم سادات جعفرزاده، دانش‌آموخته دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری دانشگاه لرستان
مهندس فردین رحمانی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی آبخیزداری دانشگاه محقق اردبیلی
مهندس حسین سروی صدر آبادی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی آبخیزداری دانشگاه تربیت مدرس
مهندس شیوا صفاری نیا، دانشجوی دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری دانشگاه ارومیه
مهندس الهام عزیزی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی آبخیزداری دانشگاه محقق اردبیلی
مهندس مرتضی عبوضی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی آبخیزداری دانشگاه تهران
مهندس سحر قلی‌زاده طهرانی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی آبخیزداری صنعتی اصفهان

ویراستار ادبی گزارش‌ها

مهندس علی نصیری خیاوی و مهندس مهین کله‌هوئی، دانشجویان دکتری علوم و مهندسی آبخیزداری دانشگاه تربیت مدرس.

لطفاً نظرات، پیشنهادات و امتادات خود را به رایانامه انجمن آبخیزداری ایران wmseir@gmail.com و یا مسئول کمیته دانشجویی

M.Kalehhouei@gmail.com ارسال نمایید.

آدرس: استان البرز- کرج- دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران- مسئول کمیته دانشجویی انجمن آبخیزداری ایران، مهین کله‌هوئی